

Opis źródła:

Gazeta Codzienna - był to dziennik wydawany w Warszawie w latach 1831 - 1861, którego redaktorem był początkowo Damazy Dzierożyński, zaś później Józef Ignacy Kraszewski. Niżej prezentowany tekst źródłowy jest fragmentem artykułu zawartego w numerze 100, z 12 kwietnia 1848 roku i dotyczy życia byłego francuskiego króla, Ludwika Filipa I w Anglii, do której uciekł w czasie rewolucji lutowej, a także przygotowań wojska austriackiego do stłumienia powstania weneckiego w ramach Wiosny Ludów.

Miejsce i data wydania:

Warszawa, 12 kwietnia 1848 r.

Miejsce przechowywania oryginału źródła:

Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie. Dostępne także w wersji zdigitalizowanej, online:

<https://crispa.uw.edu.pl/object/files/306882/display/Default>

Tekst źródła (fragment):

Król Ludwik Filip żyje z rodziną swoją bardzo samotnie w Claremont. Rzeczona familia królewska znajduje się rzeczywiście w bardzo przykrem finansowem położeniu; dlatego musi ile możliwości potrzeby swe ograniczać. Królowa jest smutna i chora. Król Filip zajmuje się pracą piśmienniczą. O Księżciu Joinville dowiadujemy się, że rząd tymczasowy objawił mu życzenie, aby się nie wdawał w stosunki z żadnym francuskim marynarzem.

[...]

Wiedeń, 31 marca - Cała tutejsza załoga, prócz pary tysięcy, wybiera się w pochód do Włoch. Wczoraj 7-my batalion strzelców udał się na kolei żelaznej do Cilly, a dziś w wieczór odjeżdża także ztąd na kolei żelaznej pułk piechoty Arcyksięcia Karola. Dwa inne pułki pospieszą za nimi w poniedziałek. Korpus posiłkowy pod dowództwem Hr. Nugent zbiera się pod Gorycyą, gdzie połączy siły z innymi wojskami i rozpocznie działania przeciw Wenecyi.

Słowniczek pojęć:

Rewolucja lutowa - miała miejsce we Francji w 1848 roku, a w jej wyniku wprowadzono ustrój republikański na miejsce monarchii lipcowej. Wydarzenie to jest uważane za początek Wiosny Ludów w Europie. Więcej: [https://pl.wikipedia.org/wiki/Rewolucja_lutowa_\(1848\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Rewolucja_lutowa_(1848))

Ludwik Filip I - król Francuzów, ostatni władca z linii Burbonów, który panował w latach 1830 - 1848. Zmuszony do abdykacji w czasie rewolucji lutowej, uciekł do Anglii. Więcej: https://pl.wikipedia.org/wiki/Ludwik_Filip_I

Józef Ignacy Kraszewski - polski pisarz, publicysta, wydawca, historyk, encyklopedysta i działacz społeczny oraz polityczny. Autor z największą ilością wydanych książek i wierszy w historii polskiej literatury. Więcej: https://pl.wikipedia.org/wiki/J%C3%B3zef_Ignacy_Kraszewski

Damazy Dzierżyński - polski prawnik, mecenas sądu najwyższego, redaktor czasopisma Tygodnik Polski. Więcej: https://pl.wikipedia.org/wiki/Damazy_Antoni_Dziero%C5%BCy%C5%84ski

Wiosna Ludów - seria ludowych zrywów narodowych, jakie miały miejsce w Europie w latach 1848 - 1849. Więcej: https://pl.wikipedia.org/wiki/Wiosna_Lud%C3%B3w

Arcyksiążę Karol Ferdynand Habsburg - arcyksiążę austriacki, walczył z powstańcami w Czechach oraz we Włoszech. W 1859 roku stacjonował głównie na Śląsku i Morawach. Więcej: https://pl.wikipedia.org/wiki/Karol_Ferdynand_Habsburg

Książę Joinville - Franciszek Orleański, syn króla francuskiego Ludwika Filipa I. Więcej: [https://pl.wikipedia.org/wiki/Franciszek_Orlea%C5%84ski_\(ksi%C4%85%C5%BC%C4%99_Joinville\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Franciszek_Orlea%C5%84ski_(ksi%C4%85%C5%BC%C4%99_Joinville))

Pytania do źródła

Pytania do uczniów szkoły podstawowej:

1. Jak wyglądało życie byłego króla Francji w świetle tekstu źródłowego? Co było jego największym z problemów i dlaczego właśnie to?
2. Które z europejskich mocarstw najbardziej obawiały się ruchów narodowych? Wskaż przykład korzystając z wiedzy własnej i uzasadnij wybór.
3. Czym była Wiosna Ludów? Jakie były jej przyczyny i jakie skutki? Jakie główne wydarzenia miały miejsce w jej trakcie?
4. Jak przejawiała się Wiosna Ludów na terenie Królestwa Polskiego? Wskaż jedno wydarzenie i uzasadnij swój wybór.

Wskazówki:

Odpowiadając na pytania warto zwrócić uwagę na kilka aspektów historii połowy XIX wieku. Po pierwsze jak wyglądała mapa Europy po Kongresie Wiedeńskim? Czy na kongresie uwzględniono konieczność powstawania mniejszych państw narodowych? Po drugie które

mocarstwa wiodły prym w Europie i jaką miały strukturę społeczno-narodową. Dla przykładu, czy Austro-Węgry zawierały w sobie tylko obywateli narodowości austriackiej oraz węgierskiej? Podobna sytuacja miała miejsce w innych mocarstwach europejskich i tam należy szukać przyczyn wydarzeń zwanych Wiosną Ludów.

Ponadto kraje takie jak Austro-Węgry czy Imperium Rosyjskie nie mogły pozwolić na oddolne ruchy rewolucyjne, bowiem wiązało się to z obaleniem dotychczasowego statusu tak politycznego jak również społecznego. Stąd też tak częste tłumienie ruchów narodowowyzwoleńczych, jak te w Królestwie Polskim czy we Włoszech.

Najważniejsze cezury:

21 lutego 1846 - powstanie krakowskie

22 lutego 1848 - rewolucja lutowa we Francji

marzec 1848 - antyrządowe wystąpienia w Wiedniu

1848 - ruchy narodowe we Włoszech - głównie w Piemontcie oraz Wenecji; wojny z Austrią

Literatura pomocnicza:

Chwalba A., Historia Powszechna. Wiek XIX, Warszawa 2013.

Imię i nazwisko osoby opracowującej rekord: Monika Poszalska